

ÖZET

Çalışmamızın konusu; on dokuzuncu yüzyılda yaşamış, döneminde kadılık ve hakimlik yapmış; şâir, müellif ve müstensih kimliğiyle ön plana çıkmış Hoca-zâde Muhammed Râsim Hikmet'in "Hâb-nâme" adlı eseridir.

Hâb-nâmelerin klasik edebiyat içerisindeki varlığı, Türk kültür ve edebiyatının zengin birikimini ortaya koyması bakımından önemli bir yere sahip olduğunu gösterir. Türk edebiyatında rüyayı işleyen eserlerin ortak adı olarak kullanılan "Hâb-nâme"lerin divan şiirinde hem manzum hem de mensur örnekleri mevcuttur.

Bu çalışmanın "Giriş" bölümünde Hâb-nâme'nin tanımı, tarihsel süreçteki yeri ve Divan edebiyatında yazılmış Hâb-nâme örnekleri üzerinde durulmuştur. Birinci bölümde müellifin hayatı ve edebî şahsiyeti incelenmiş; akabinde eser, üslup, muhteva ve şekil bakımından tetkik edilmiştir. Eserin sebep-i telifi, nüsha ve fiziksel özellikleri, dil hususiyetleri, muhteva tahlili, müellifin eseri telif ederken yararlandığı ve atıf yaptığı kaynaklar, eserde kullanılan diğer ilimler bu bölümün konularını oluşturmuştur.

İkinci bölümde metnin transkripsiyon alfabesinden yararlanarak latinize çevirisi yapılmıştır. "Metnin Traskripsiyonu Gerçekleştirilirken Takip Edilen Esaslar" başlığı altında izlediğimiz yöntem ve açıklamalar bu bölümde belirtilmiştir. Metnin latinize edilmesi sonrası "Sonuç", "Kaynakça" ve "Dizin"e yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler

Muhammed Râsim, Rüya yorumu, Tasavvuf, Menkıbe, Yıldıznâme

ABSTRACT

The subject of the study is the work called Hab-name written by Hocazade Muhammed Râsim Hikmet who lived in nineteenth century, worked as kadi and judge in this period and came into prominence by his poet, writer and scribal personality.

Existence of Habnames in Classical literature shows that they have an important place in point of revealing substantial saving of Turkish culture and literature. In ottoman poetry, there are both poetical and prosaic samples of Habnames that are used as commen name of of the works about dreams in Turkish literature.

In “Introduction” chapter of the study, it has been focused on that the definition of habname, its place in historical process and the samples of habname in divan literature. In first chapter, life of the writer and his literal personality have been researched and soon after the work has been explored in point of genre, content and shape. Subjects of this chapter are copyright reason of the work, its transcript and physical features, language properties analysis of content, sources that the writer benefitted and attributed while he is writing and the other sciences used in the work.

In the second chapter, the text has been Latinized by using transcription alphabet. Method of procedure and explanations has been indicated in this chapter in the title of Applied Bases In Transcription Of The Text. Soon after the latinization of the text it has been given place to chapters of “Conclusion”, “Bibliography” and “Index”.

Keywords

Muhammed Râsim, dream analysis, mysticism, legend, horoscope.